

ΚΕΜΕΑ

Ημερίδα
«**Κοινωνική Όψη των Θεμάτων Ασφάλειας**»
Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων, 2-6-2017

Εισήγηση

Αντιπεριφερειάρχης Δυτικής Αττικής
Γιάννης Βασιλείου

Πραγματικά, η ασφάλεια και η σύνδεσή της με την κοινοτική και κοινωνική ανάπτυξη είναι ένα εξαιρετικά σημαντικό θέμα τόσο για το γεγονός ότι μας θυμίζει πως **η ασφάλεια αφορά ολόκληρη την κοινότητα, την κοινωνία**, είναι **ένα συλλογικό αγαθό** όσο και γιατί μας πηγαίνει **κατευθείαν στις ρίζες του προβλήματος, ρίζες που είναι κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές**.

Έχοντας, λοιπόν, κατά νου αυτή την αφετηρία και αναφερόμενοι ειδικά στη **Δυτική Αττική**, μια **περιοχή στιγματισμένη για ό,τι κακό και εγκληματικό συμβαίνει σε όλη σχεδόν τη χώρα**, θα έλεγα ότι είμαστε μια χαρακτηριστική περίπτωση ανάδειξης της σημασίας της ασφάλειας και της κοινωνικής πρόληψης που πρέπει να στηριχθεί από όλους τους φορείς της κεντρικής διοίκησης και της αυτοδιοίκησης.

Η **Δυτική Αττική** έχει τρεις από τους πιο φτωχούς Δήμους ολόκληρης της Αττικής, πολύ χαμηλό δείκτη ανθρωπίνης ανάπτυξης, σημαντική χωρική συγκέντρωση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, περιβαλλοντική και πολεοδομική

υποβάθμιση, τεράστια έλλειψη κοινωνικών υποδομών και ασφαλών κοινόχρηστων χώρων. Λόγω δε των χωροταξικών και γεωγραφικών ιδιαιτεροτήτων της αποτελεί **περιοχή υποδοχής και κατάληξης παραβατικών και εγκληματικών ενεργειών** που ξεκινούν από άλλες περιοχές της χώρας ή ακόμα και του κόσμου και στις οποίες εμπλέκονται πολυεθνικά δίκτυα σύμφωνα με ανακοινώσεις της Ελληνικής Αστυνομίας.

Το πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Δυτική Αττική είναι **πρόβλημα κοινωνικής συνοχής** πρωτίστως και δευτερευόντως πρόβλημα ειδικών χωροταξικών συνθηκών που ευνοεί την εκδήλωση παραβατικών ενεργειών. Το πρόβλημα αυτό είναι **ιδιαίτερα οξυμμένο τα τελευταία χρόνια λόγω της οικονομικής κρίσης** που αυξάνει τραγικά την αίσθηση ανασφάλειας και απειλής, εγκατάλειψης των δημόσιων υποδομών, τρομερής αύξησης της ανεργίας, έντασης μεταξύ διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων και μεταφοράς προβλημάτων από άλλες περιοχές (πχ., πιάτσες ναρκωτικών στην Αυλίζα).

Η **αίσθηση της ανασφάλειας των κατοίκων** ενισχύεται ακόμα περισσότερο από την υπερβολική και κάποιες φορές διαστρεβλωτική παρουσίαση από τα ΜΜΕ και τα δίκτυα κοινωνικής επαφής, καθώς και από την έλλειψη ετοιμότητας και εργαλείων από τοις δημόσιες υπηρεσίες να χειριστούν θέματα διαπολιτισμικών συγκρούσεων, καθημερινής μικρής κοινωνικής παραβατικότητας κ.ά.

Από τη μέχρι σήμερα εμπειρία μας στην Δυτική Αττική, θεωρούμε ότι η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και η μείωση των χαρακτηριστικών εκείνων που ευνοούν την εκδήλωση παραβατικής συμπεριφοράς μπορούν να στηριχθούν στους ακόλουθους **άξονες παρέμβασης**.

Πρώτον, δράσεις για την **φυσική και κοινωνική αναβάθμιση δημόσιων και κοινόχρηστων χώρων που σήμερα βρίσκονται σε εγκατάλειψη και έχουν μεταβληθεί σε χώρους φιλοξενίας έκνομων δραστηριοτήτων.** Συγκεκριμένα, επιδιώκεται από την Περιφέρεια Αττικής η φυσική αναβάθμιση τέτοιων χώρων, όπως το γήπεδο στην **Αυλίζα Ζεφυρίου** σε συνδυασμό με την υλοποίηση προγραμμάτων κινητοποίησης, εκπαίδευσης και βιώσιμης συμμετοχής παιδιών και νέων που μένουν στην περιοχή σε οργανωμένες αθλητικές δραστηριότητες. Το ίδιο θα επιχειρηθεί σε περιοχές του Ασπροπύργου και των Μεγάρων. Σε κάθε περίπτωση, αυτές οι προσπάθειες απαιτούν τη συνεργασία και των δυο βαθμών τοπικής αυτοδιοίκησης αλλά και την προσαρμογή της παρουσίας και της δράσης των διωκτικών αρχών έτσι ώστε να μην να εκτελούν την αποστολή τους αλλά χωρίς να στιγματίζουν ολόκληρες περιοχές και κοινωνικές ομάδες.

Δεύτερον, επιμέρους χωρικές ενότητες της Δυτικής Αττικής χαρακτηρίζονται από **έλλειψη ή τραγική υποβάθμιση των αξιοπρεπών στεγαστικών συνθηκών και ανυπαρξία οδικών και άλλων δικτύων.** Η Περιφέρεια Αττικής έχει ήδη ολοκληρώσει σε συνεργασία με τον Δήμο Μεγάρων, κοινωνική έρευνα- απογραφή στον συνοικισμό Βλυχό και προχωράει στην κατάρτιση και υλοποίηση ολοκληρωμένου επιχειρησιακού προγράμματος παρέμβασης με έργα και δράσεις τόσο για τις υποδομές όσο και την εκπαίδευση, κατάρτιση, υγεία και κοινωνική φροντίδα. Επίσης, η Περιφέρεια Αττικής μέσω προγραμματικών συμβάσεων ενισχύει τους Δήμους της περιοχής για την αποκατάσταση της οδοποιΐας σε συγκεκριμένες περιοχές με έντονα φαινόμενα διάσπασης της κοινωνικής συνοχής.

Τρίτον, ο θεσμός της κοινωνικής και πολιτισμικής διαμεσολάβησης είναι αναγκαίο εργαλείο τόσο για την προσέγγιση όσο και για την ουσιαστική συμμετοχή κοινωνικών

ομάδων, όπως οι μετανάστες, οι πρόσφυγες, οι τσιγγάνοι. Ο θεσμός αυτός ήδη χρησιμοποιείται από την Αντιπεριφέρεια Δυτικής Αττικής μέσω του Πιλοτικού Γραφείου Στήριξης Ρομά και Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων όσο και στις συνεργασίες της με την Πυροσβεστική Υπηρεσία στα θέματα πολιτικής προστασίας. Μάλιστα, επεξεργαζόμαστε ήδη πρόταση από κοινού με το ΚΕΜΕΑ για την κατάρτιση και ένταξη διαμεσολαβητών Ρομά στα θέματα πολιτικής προστασίας, ωστόσο θα βοηθούσε εξαιρετικά η θεσμοθέτηση αυτού του ρόλου στην πολιτική προστασία, όπως έχει ήδη γίνει στο πεδίο της υγείας.

Τέταρτον, η ανασφάλεια των κατοίκων αντανakλά σε κάποιο βαθμό την έλλειψη εμπιστοσύνης στους ίδιους τους θεσμούς μας, την έλλειψη συνεργασίας και το δαιδαλώδες πλαίσιο αρμοδιοτήτων για μια ποικιλία θεμάτων. Απαιτούνται συμπράξεις και δράσεις όλων των φορέων σε επίπεδο πολεοδομικών ενοτήτων, ακόμα και σε επίπεδο γειτονιάς, έτσι ώστε να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών αλλά και να εμπεδωθεί η δέσμευση όλων μας να συμβάλουμε στην κοινωνική συνοχή που συνεπάγεται ασφάλεια.

Πέμπτον, θεωρούμε ότι υπάρχει ένα **εξαιρετικά μεγάλο κενό στην παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών στα θύματα παραβατικών και εγκληματικών πράξεων σε νομικό και κοινωνικό, ψυχολογικό και ευρύτερα συμβουλευτικό επίπεδο.** Δεδομένου ότι τα θύματα είναι κατά συντριπτική πλειοψηφία, ιδιαίτερα στη Δυτική Αττική, άνθρωποι από φτωχά εισοδηματικά στρώματα, το κενό στήριξης ενισχύει ακόμα περισσότερο την έλλειψη εμπιστοσύνης στους θεσμούς, επιτείνει την ανασφάλεια και δυστυχώς αφήνει έδαφος εκμετάλλευσης σε ολοκληρωτικές και αναποτελεσματικές απόψεις και στάσεις που ευνοούν ακόμη και την αυτοδικία ή την ανοχή σε ρατσιστικά κελεύσματα.

Έκτον, χρειάζεται **εξέταση, διάγνωση, σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση των δράσεων στο τοπικό επίπεδο.** Για παράδειγμα, στις περιοχές της Αυλίζας Ζεφυρίου, της Λίμνης Άνω Λιοσίων, του Άη Γιάννη- Άη Γιώργη- Αμαξοστασίου Άνω Λιοσίων, της Νέας Ζωής Ασπροπύργου και του Βλυχού Μεγάρων πρέπει να φτιαχτούν **ολιστικά σχέδια παρέμβασης** στα οποία όλοι οι φορείς, κατά λόγο αρμοδιότητας, να συνεισφέρουν προστιθέμενη αξία και θετικό πρόσημο στην αποκατάσταση ολόκληρων πολεοδομικών ενοτήτων.

Οφείλουμε να είμαστε ειλικρινείς και να παραδεχτούμε ότι **δεν μπορεί να υπάρξει τέτοιου είδους αποκατάσταση χωρίς την ειλικρινή σύμπραξη και το συντονισμό όλων των φορέων,** την αποφυγή της εύκολης τάσης να κατηγορούμε την αστυνομία για τα κοινωνικά προβλήματα αλλά και την έλλειψη προσαρμογής της ίδιας της αστυνομικής δράσης στην αναβάθμιση συγκεκριμένων περιοχών, τη δέσμευση πόρων και την κινητοποίηση και τη συμμετοχή των ίδιων των πληθυσμών σε τοπικό επίπεδο.

Έβδομον, υπάρχει **σημαντικό κενό στην παροχή κοινωνικών υποστηρικτικών υπηρεσιών** των ατόμων (ανηλίκων και ενηλίκων) που έχει τιμωρηθεί για παραβατικές συμπεριφορές, έχει εκτίσει κάποιου είδους ποινή και επανέρχεται στο περιβάλλον κατοίκησης του. Η συνεργασία με αυτούς τους συνανθρώπους μας πρέπει να είναι συνεχής, συστηματική και στηριγμένη σε κατάλληλες κοινωνικές υπηρεσίες έτσι ώστε να μειώνεται ο κίνδυνος εκ νέου καταφυγής του στην ανομία. Αυτές οι υπηρεσίες πρέπει να είναι δρουν σε επίπεδο Δήμων ή Περιφερειακών Ενοτήτων και στο πλαίσιο συμπράξεων με τους τοπικούς φορείς.
